

SLOVENSKI NAROD.

ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 60 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrate po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst. upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošilja naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 35.

Boj za Kranjsko.

Na Dunaju, 6. julija.

Tudi danes se ni bil končan boj za volilno reformo na Kranjskem. Popoldne so se sešli vsi nemški člani odseka za volilno reformo z ministri Pradejem, Derschatto in Marchetom in sklepali, kako bi izsilili, nemški mandat na Kranjskem. Skoro vsi so zahtevali, da se mora ustanoviti kočevski mandat, ne da bi se Slovencem sploh dala kaka kompenzacija.

Doslej je odsek odklonil vse take premembe glede drugih dežel. Odklonil je italijanski mandat za Dalmacijo, odklonil je vsak češki mandat za Nizjo Avstrijsko, dasi je v tej kronovini 400.000 Čehov, odklonil poljski mandat za Bukovino, odklonil vsako pomnožitev slovenskih mandatov na Štajerskem, kjer bi morali Slovenci dobiti devet mandatov, a jih dobe samo šest, in odklonil vsako pomnožitev slovenskih mandatov na Koroškem, kjer bi morali Slovenci dobiti tri mandate, a ne dobe — nobenega.

Samo na Kranjskem se hoče postopati enostransko in par sto kočevskim krošnjarjem dati poseben mandat, ne da bi se za to dalo Slovencem kako kompenzacijo. In ministri Prade, Derschatta in Marchet ščujejo še nemške stranke zoper vladno predlogo.

Morda bi bil boj za Kranjsko že danes dobojevan, da niso vnesli posegli Italijani. Ti so se pogajali z nemškimi strankami zaradi skupnega postopanja proti Slovencem. Italijani so obljubili Nemcem, da bodo glasovali za kočevski mandat, a zahtevali so, naj se Nemci zavežejo, da bodo pri razpravi o razdelitvi okrajev na Tirolskem, v Trstu, in na Primorskem glasovali za zahteve Italijanov. Nemci pa se niso hoteli vezati, krščanski socialci ne glede Primorske, nacionalci ne glede Tirolske, a ker pogajanja še niso končana, je dr. Bartoli danes z obstrukcijo preprečil, da bi se bila dokončala razprava o Kranjski in glasovalo o podanih predlogih.

Odsek je danes najprej sprejel razdelitev okrajev za Gališko in potem nadaljeval razpravo o Kranjski.

Prvi je govoril dr. Šusteršič, in sicer v prvi vrsti proti Plantanovemu predlogu, naj se mesta in trgi izločijo iz kmetskih občin in naj se jim z ozirom na njih kulturni pomen, na njih gospodarsko važnost in na njih davčno silo dasta dva posebna mandata. Pobjal je ta predlog strastno s tistimi plitvimi argumenti, kakor „Slovenec“, da ta mesta sploh niso mesta, nego vasi, da nimajo obrtniki in trgovci nobenih svojih interesov (s tem je hotel Šusteršič reči, da so trgovci in obrtniki tako brezpomembni v svoji stroki, da ne potrebujejo svojih zastopnikov in da je zastopstva vreden faktor samo kmet) in da je najbolje, če se mesta in trgi potopijo med kmetskimi občinami. O kočevskem mandatu je govoril jako milo in spravljivo. Svoj čas je grmel dr. Šusteršič, da je največjega pomena, da se pokaže izključno slovenski značaj kranjske dežele, sedaj je pa to pustil na stran in se izrekel za kompromis z Nemci. Izjavil je, da privoli v ustanovitev kočevskega mandata, ako se da Slovencem kompenzacija, to je en mandat več, a ne na Kranjskem, nego na Koroškem ali na Štajerskem.

Ministrski predsednik Beck je izjavil, da je vlada zadovoljna, da se ustanovi poseben mandat za Kočevje, ali če se ustanovi nov nemški mandat, se mora ustanoviti tudi nov slovenski mandat. Seveda mora novi slovenski mandat biti enakovreden z nemškim. Enakovreden pa bi novi slovenski mandat ne bil, če bi se ustanovil na Kranjskem.

Znani Malik je pripovedoval, da zahteva čast nemških strank, da se ustanovi kočevski mandat in da je častna stvar nemških strank, da se Slovencem ne da nobena odškodnina za ustanovitev kočevskega mandata. Za volilno reformo se po Malikovem prepričanju vzlic temu ni bati, češ, da Slovenci ne bodo izvajali nobenih konsekvenc. (Pač samo klerikalni!)

Socialni demokrat dr. Adler je rekel, da bo glasoval za kočevski mandat, če se doseže kompromis s Slovenci.

Minister notranjih del baron Bienenrth je na dolgo in široko pobijal Plantanov predlog, naj se kranjskim mestom in trgom dasta dva mandata. Posluževal se je istih argumentov, kakor Šusteršič, samo „med vrstami“ se je spoznalo sovraštvo avstrijske vlade zoper napredno slovensko meščanstvo. To meščanstvo je vladi trn v peti, ker je steber in nositelj slovenske narodne ideje in zato se hoče uničiti njegov politični upliv.

Ko je končal zaradi svoje velikanke nevednosti občeobčudovani minister Bienenrth, je italijanski poslanec iz Istre dr. Bartoli razglašal celo sejo. Izjavil je, da ne pusti, da bi se ta dan glasovalo in da bo toliko časa govoril, dokler se seja ne zaključi. Tolkel je s pestjo po mizi in s pestjo grozil Becku, da bodo Italijani že znali z vlado obračunati.

Bartolijev nastop je imel ta uspeh, da se je seja takoj zaključila.

Boj za Kranjsko se bo nadaljeval v soboto, 7. t. m. ob 4. popoldne. Ta dan pride tudi do glasovanja.

Pismo iz Hrvatske.

(Dunaj napram Hrvatim. — Hrvatska delegacija v Pešti. — Reška afera. — Hrvatski sabor.)

V Zagrebu, 5. julija.

Trije tedni so že potekali, odkar se je naša koalicija sporazumela z banom in z zajedničko vlado, da se predložijo kralju v imenovanje za odredne predstojnike Vladimir plem. Nikolić, dr. Badaj in dr. Roje, ki bi tvorili novo vlado pod starim banom; toda do danes se še ni izvršilo te imenovanje. Nobeni komunikaciji ne morejo ublažiti tega dejstva. Vseled tega so nastale razne kombinacije in v našem časopisu se je ugibalo o najrazličnejših intrigah proti novi vladi. Jaz sem dobil z več strani tele zanesljive informacije, ki docela odgovarjajo dejanskemu položaju.

Pred saborskimi volitvami, ki so uničile madjarsko stranko, so se madjaroni pod komando Khuena in Tomašića najbolj naslanjali na pomoč z Dunaja, ker so v težki ogrski krizi stali na strani dunajske kamarile. Zato je dobil po dovršeni krizi ban Pejačević visok red, a madjaroni so slikali to odlikovanje kot kraljevo priznanje za lojalno postopanje madjarske stranke. Zbog tega so stopili v volilno borbo s smešno in nelojalno devizo „za kralja“ in so svoje protivnike risali kakor ljudi, ki se bore „proti kralju“.

Toda tudi ta deviza jih ni mogla rešiti, pač pa se jim je posrečilo označiti na dvoru združeno koalicijo kot „košutovsko“, ki goji naravnost antidinastična načela. Zaradi tega tudi niso na dvoru s simpatijo pozdravili rezultata naših volitev in kralj je bil naravnost razjarjen, ko je izvedel, da je novi sabor sklenil, mu predložiti politične obsojence v amnestijo in da je razveljavil sklep starega sabora o poslaniški imuniteti. Ta dva sklepa so smatrali na Dunaju za protidinastična, ker je bila po starem saboru kršena imuniteta narodnih poslancev baš radi nekoliko ostrih izrazov opozicionalcev proti Dunaju. Ko so v tem oziru krono pomirili, je vendar zahtevala z vso odločnostjo, da ostane grof Pejačević ban. A sedaj, ko so predloženi novi odredni predstojniki, se je zopet posrečilo Khuenovcem kroni naslikati vse tri predlagane može kot nezanesljive osebe. Proti drju. Rojcu, kateremu je namenjen naučni resort, se je baje dvignil sam naš nadškof Posilović, ker se klerikalci bojé, da bi v šolstvo uvel bolj liberalno smer. Khuenovci so se do poslednjega hipa nadejali, da bo morda vendarle koga izmed njih doletela milost, da bo imenovan za podbana. Zato so se z vso silo zaleteli v Nikolića. V tem oziru jim je dobro došel Nikolićev odločni govor v ogrsko-hrvatski delegaciji, v katerem je ostro kritikoval vojno upravo zaradi zapostavljanja Hrvatov. S tem so ga najuspešneje denuncirali na Dunaju.

Poleg tega so vladarju še rekli, da bo naša vlada „košutovska“, ker jo je predlagal na konferenci koalicije g. Supilo, ki je baje Kossuthov zaupnik.

Te spletke proti imenovanju naše nove vlade so bile v resnici tako močne, da se je mislilo na reakcijo, da nam pošljejo komisarja, ki naj bi nas nekoliko „upokoril“. Vendar so se pa merodajni faktorji premislili, da bi ne izzvali novih zmešujav v Hrvatski. Sicer jih je pa že tako dosti v monarhiji. Tako pa bo v istini izšlo v kratkem službeno imenovanje v pomiritev našega javnega mnenja.

Danes dopoldne so imeli naši delegati na skupnem zborovanju svojo sejo, da odločijo o svojem nadaljnjem delovanju v peštanskem saboru, zlasti če bodo sodelovali v adresni debati. Po dolgi debati je bilo sklenjeno, da hrvatski delegati ne bodo sodelovali v tej debati in to zaradi tega, ker morejo Hrvatje svoje želje sporočiti kralju preko svojega avtonomnega sabora. A da se predlože hrvatske zahteve v skupnem saboru, je sklenjeno, da bo čim največ hrvatskih delegatov sedelo v proračunski debati.

Reška afera je nekoliko razburila za nekaj dni mirno površino našega javnega življenja. Novi guverner mesta Reke in okraja se v svojem inštalacijskem govoru ni spomnil Hrvatov, dočim je v resnici reško prebivalstvo večinoma hrvatsko, da ne govorimo o čisto hrvatskem Primorju. Novega guvernerja Nako-a je okupirala takoj italijanska avtonomna klika, ki se je s tem hotela maščevati nad reškimi Hrvati, ker so se ti vedno proti njim borili in tudi skupno z Madjari. Storili so pa še eno grdo razžaljenje. Ko se je guverner peljal s svojimi gosti na parknik, sneli so z njega hrvatsko zastavo in razobesili madjarsko in reško. Za ta poslednji čin je izjavil predsednik parobrodnega društva

LISTEK.

V parku.

Ob tihih poletnih večerih se zbudi v senčnem, prijetnem našem parku mlado življenje. Izza vseh grmičev in ovinkov, na klopih in tratah, povsod se smeje in šali ljubezen. Segavo in razposajeno gleda od vseh strani, njene oči vidijo vse, in vse sliši in vse hoče vedeti. Mladina se ženi ob tihih poletnih večerih, ko šumlja zefir v kostanjavih vejah, ko se utirnjajo prve, nedolžne zvezdice po nebeškem polju. Za nasadi, za rožami, visokimi in belolistimi, za živimi mejami, in tintam se čujejo vzdihli in večne prisega in zaljubljene besede in ...

Ob tihih poletnih večerih je prihajala v park lepa Lina. Nekateri so jo tudi klicali Dragica, in sicer oni, ki so jo posebno dobro poznali in vedeli, da se Dragica rajša odzove lepim besedam, prej primeza vado, na kateri trepeče zaljubljeno srece,

Dragica ali Linica ni hodila sama v park; vedno jo je spremljala njena mlajša sestra, ki pa je doslej še neznanega imena, a globokih in vernih oči, belih lic in vitkega, polnega telesa, ter zato vzbujala najboljše nade za bodočnost. Dragica ali Linica pa je bila jako resolutna dama; mlada je še bila, to je res, ali mladost ni greh. Ne, mladost ni greh, posebno njej se to ne bi moglo očitati, zakaj Dragica ali Linica je bila devotka, da je kaj! Kdor jo je pogledal, tega je ustrelila na mah s svetlimi žarki svojih temnih, divnih oči, kdor se ji je približal, je onemel in vztrepetal, kdor se je vanjo zaljubil, je bil izgubljen za človeštvo za vse večne čase in kot gladiator pred levi in tigri je pozdravljal zadnjič beli dan življenja in se valjal v prahu pred svojo cesarico. Linica ali Dragica je stražila svojo lepoto, svojega devištva sladke čare z ognjenimi strelami svojih oči, bila je bog maščevanja. Gorje onemu, ki se ji je približal. Gorje!

Dragica ali Linica je sedela v parku pod rdečimi girlandami rožnate grma in na vse strani so letele

smrtonosne puščice za kavalirskimi pobiči, ki si jih je izbrala za žrtev. Sedela je ponosno kot bridka devica v svesti si svojih zmag, sredi bojnega polja. Njej nasproti je prihajal nov junak, še nepremagani borec svoje svobode. Mladiški venec mu je gorel na čelu in zrl je v svet nemumno in veselo, kot se spodobi mladim ljudem. Izbrala si je njega v svojo nocojšnjo žrtev; novodošli fant — Bog s teboj — je imel biti junak večera.

Sedajle, ob tem usodepolnem hipu se bom umaknil s prizorišča, da ne motim usode; naj ona razpolaga po svoje in dela ukrepe, kakor misli. Pisatelj ne sme posegati usodi v naročje, pod njeno togo, kjer so skriti temni dnevi prihodnji.

Dragica ali Linica je obrnila prav naivno svoje očke v kavalirskega pobiča, ki je flankiral po parku. Bil je to precej nedolžen dečko; bel slammik si je del malo postrani na glavo, in bulil je skozi ščipalnik, ki mu je stal na precej dolgem nosu. V lica je bil blede, skoro zelenkast, kakor so pač vsi tragični junaki. Vidi se takoj, da je bil izbran od usode,

da izpije prejalislej bridki kelih ljubezni. Pogledala ga je prav malomarno, in tedaj je prihodnji junak stresel z glavo, kot da ga je pičila muha, in prestavljal je še dosti mogočno svoje dolge noge. Šel je po parku okoli in okoli, pa zopet priromal v bližje nevarne deve, ki je stala na straži.

Gospoda, vsi vidite, da temu pobiču ni bilo pomoči. Mar bi se bil izgubil iz parka pri stranskih durih, lepo potuhnjeno in tiho, repek med nogami, kot psiček iz cerkve, pa bi bilo vse dobro! Ali ne, ni se izgubil. Evo, to je prst usode!

Prihodnji naš junak je torej zopet prihajal bližje čarokrasni, bridki devici, ki se je bojevala za sladke čare svojega devištva. In pogledala ga je bistro in ponosno in vablivo; s pogledom mu je obetala, a v srcu mu je grozila. O, pazi se, pobič! In nanj je to vplivalo, zelo je to nanj učinkovalo, zakaj stresel se z glavo, obstal in odprl usta. Še enkrat ga je dobri angel varuh potegnil s seboj na pravo pot, zakaj blede junak, ki ga čaka tragična uloga, je zamahnil z vitko paličico, ki jo je nosil s

seboj, po rožnih girlandah, da se je usulo na tla rdeče cvetje in je bilo vse naokrog kot kri žareče.

Hm, in tisti fant je torej odkorakal dalje, mimo zaljubljenih parov, mimo vzdihajočih grmičev, mimo kipečih poljubov, mimo lepega jesena, ki je turobno sameval v ograji in zrl pomilovalno za mladeničem, ki ga je že objemala slutnja zle sreče. Prišel je do šepetajočega grma in do stranskih dveri, in njemu se je zdelo, da ga je nekdo potegnil za rokav in obrnil proti izhodu, zakaj desna noga se mu je že nekoliko zasukala, samo levica je bila trdovratna. Tako je nekaj časa stal tam na razpotju in razmišljal, a dobri angel ga je že zapustil, zakaj fant je izustil bogokletne besede: „Pojdi mimo, pojdi mimo!“ in zavlil in zopet počasi je jadral proti pečini, kjer je čakala Scila, kjer je prežala Karibda, kjer so v vročih strujah umirala srca. Naš junak se je odkašljal in precej samozvestno meril pot proti rožnim girlandam.

Linica ali Dragica je čakala svoje žrtve. Njene oči so se odklenile, in iz njih je blisnil roj smrtonosnih strel. Pogledala je izzivalno in mamljivo, a

„Ungaro-Croata“, da ga je učinil na svojo roko. To je toliko žalostnejše zanj, da tako servilno postopa on, ki se imenuje Hrvat, žalostno pa tudi za društvo „Ungaro-Croata“, v katerem sede sami Hrvati. — Jako ugoden vpliv je napravilo na hrvatsko javnost pisanje madjarskega reškega lista „Fiemei Hirlep“, ki je energično odbil tak žaljenja hrvatskega naroda.

Antirezolucijska naša časopisa, kot „Hrv. Pravo“ in „Hrvatstvo“, sta hotela uporabiti ta dogodek proti koaliciji, ker sta mislila, da bo ta postopala v tej aferi kot madjaroni. Toda vse naše koalicijske časopise je odločno protestiralo proti takemu bagateliziranju hrvatstva na Reki in zahtevalo zadoščenja.

Na današnji seji koalicije je prišla v pretres tudi ta afera in se je sklenilo, da naj da guverner Nako v kratkem v službeni obliki izjavo, katera bi umirila reške Hrvate in celo hrvatsko javnost.

Najbolje bi bilo, da ta Nako sploh demisionira, ker je v javnosti razširjeno in on tega ni oporekel, da je takoj pri svojem nastopu podkupil skupaj s 60.000 K razne časnikarje in sleparje, ki so se izdajali za izvestitelje velikih listov.

Hrvatski sabor bo sklican z reškriptom najbrž v torek, 10. t. m. Takrat se bo nadaljevalo tako naglo prekinjeno zasedanje sabora in se bo zdaj utrdila konstelacija strank, da se vidi, če more ta sabor izvesti gladko vse ustavne reforme. △

Pismo iz Srbije.

Pred sestankom narodne skupštine. — Carinski konflikt z Avstro-Ogrsko. — Značajna tridesetletnica.

Belgrad, 5. julija.

— **ut.** Končni rezultat volitev je iznenadil vse — tudi radikalce, ki v poslednjem času niso več pričakovali, da bi dobili 90 mandatov. Prvega dne volitev sem bil v uredništvu glavnega organa radikalcev „Samouprave“ in nekdo je na telefonu vprašal za izid volitev. Glavni urednik mu je odgovoril: imamo večino, ali ne verujem, da bi dobili 90 mandatov.

In vendar so radikalci — četudi v poslednjem času niti sami tega niso pričakovali — dobili 90, a vse opozicijske stranke skupaj samo 70 poslancev! Radikalci razpolagajo torej z absolutno večino dvajsetih glasov, a toliko večina popolnoma zadostuje, da se ž njo vspešno vlada.

Apel na narod je tukaj imel vspeh in bojazen mnogih, da niti pri teh volitvah nobena stranka ne dobi močne večine, je bila — hvala Bogu — prazna. Skupština bo lahko mirno delala, ker bo imela vlada vedno močno zaslombo v svoji parlamentarni večini, četudi bo opozicija — kakor vsa znamenja kažejo — zelo ostra.

Pri ožjih volitvah samostalci — najmočnejša opozicijska grupa —

nobenega mandata niso dobili, a radikalci so jih dobili pet. Nacionalci so dobili pri ožjih volitvah dva in konservativci dva mandata. Nova narodna skupština je torej sestavljena naslednje: radikalcev je 90, samostalcev 48, nacionalcev 16, konservativcev 5 in en 1 socijalni demokrat. Prvega dne volitev se je razglasilo, da so dobili samostalci 49 mandatov, ali pozneje se je izkazalo, da so jih dobili samo 48, a pozneje, pri ožjih volitvah, se to število ni pomnožilo.

V nedeljo — 8. t. m. — se nova narodna skupština sestane k izrednemu zasedanju, ki bo pa trajalo kvečjemu 15—20 dni, ker ni pripravljen še noben zakonski predlog, nego se samo izvoli predsedništvo, verificirajo se volitve in — reši se ministrska kriza, ker sedanja vlada podnese takoj, ko se skupština sestane, ostavko.

Naglašal sem že, da nastane ministrska kriza samo vsled tega, da se odovolji parlamentarnim običajem in da se sestava novega kabineta poveri zopet Nikoli Pašiću, ki pokliče v svoj novi kabinet vse, ali pa vsaj ogromno večino sedanjih ministrov. Mogoče je namreč, da se kabinet rekonstruira, ker odide minister pravice, dr. Milenko Vesnić, najbrže v svojstvu poslanika Srbije na prejšnje svoje mesto v Pariz, odkoder je bil pred dvema mesecema poklican, da vsprejme portfelj ministra pravice. Ako se to — kakor se splošno sodi — zgodi, potem si mora Pašić poiskati novo osebo za ministra pravosodja. Mogoče je tudi to, da odstopi vojni minister, general Radomir Putnik in se pokliče v kabinet za vojnega ministra druga oseba.

Izredno zasedanje narodne skupštine se ne otvori s prestolno besedo, ker bi adresna debata predolgo trajala. Vlada se predstavi narodni skupštini samo s kratko izjavo, v kateri bo v glavnih črtah označen njen program, a s prestolno besedo se otvori narodna skupština začetkom oktobra, ko se sestane k rednemu zasedanju.

Danes se je začela carinska vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Srbija sicer še ni službeno obveščena od Avstro-Ogrske, da je meja zaprta, ali Avstro-Ogrska že vrača transportne srbske živine, ki so namenjeni v Bolgarsko, Pešto, a v kratkem se najbrže tudi službeno javi z Dunaja, da Avstro-Ogrska zapira svoje meje srbskim produktom in potem Srbija stori enako za produkte avstro-ogrške.

Avstro-Ogrska je hotela podaljšati dosedanjí trgov. provizorij na tri mesece, ali je stavila take pogoje, da jih Srbija nikakor in pod nobeno ceno ni mogla vsprejeti. Avstro-Ogrska je zahtevala, da se srbska vlada zaveže, da cele te tri mesece ne stori nobenega koraka v reševanju o državnih naročilih (nakup topov, municije in železniškega materijala) in srbska vlada je na to nečuvno zahtevo odgovorila tako, kakor je morala odgovoriti, namreč; da ona pod

nobeno ceno tej zahtevi ne more vdovoljiti. Ta odgovor srbske vlade so dobili na Dunaju že sudi, ali odgovorili še niso, hočejo li opustiti svoje nečuvno zahtevo ali ne. Srbija niti za las ne more popustiti več! Ona je mogla popuščati v vseh vprašanjih, ki se tičejo trgov. pogodbe kot take, ker je za njo bolje, da dobi tudi slabo trgov. pogodbo, kakor da je sploh ne dobi, ali svojih slobodnih rok si ne more in ne sme dati zavezati! Ako bi Srbija podpisala zahtevo Avstro-Ogrske, da ne stori v teku treh mesecev nobenega koraka v reševanju vprašanj o državnih milijonskih naročbah, bi s tem priznala Avstro-Ogrski monarhiji pravico odločujočega glasu v Srbiji, a to ne sme biti! Srbija je ravnotako slobodna in suverena država kakor Avstro-Ogrska in kakor nima Srbija pravice, vmešati se v notranje razmere avstro-ogrške monarhije, ravnotako niti Avstro-Ogrska nima nobene pravice mešati se v notranje stvari kraljevine Srbije!

Stvar je popolnoma jasna, ali domišljavost dunajskih dvorskih krogov presega že vse meje! Pravim: domišljavost dunajskih dvorskih krogov, to pa zato, ker ti in samo ti krogi odločujejo o zunanji politiki Avstro-Ogrske, kar se ravno sedaj na eklatanten način dokazuje. V delegacijah je moral grof Goluchowski požirati radi svoje balkanske politike take grenke kakor jih požira redkodaj kak minister zunanjih zadev. Posebno njegovo držanje napram Srbiji obsojajo skoraj vsi in on se je moral — posebno v ogrski delegaciji — opravičevati in končno izjaviti, da on ne vsiljuje Srbiji Škodovih (Oh, škoda, škoda!) topov! Komaj pa je bil vsprejet proračun, postal je Goluchowski zopet „korajžen“ in sedaj zopet brez skrbi vodi ono politiko, ki ugaja dvorskim krogom in se čisto nič ne briga za to, da-li ta politika ugaja narodom avstro-ogrške monarhije, ali ne. Dvor, grof Goluchowski, dr. Lueger, grof Sylva Taroucca, dr. Šusteršič itd. — to so eno, a drugo so narodi — — —!

Carinska vojna med Srbijo in Avstro-Ogrsko sicer še ni napovedana, ali ova že besni. Avstro-Ogrska je zaprla svoje meje srbskemu eksportu, a Srbija odgovori z enako mero in čez nekaj dni se iz Avstro-Ogrske ne bo mogla prenesti v Srbijo niti najmanjša stvar, ker udari Srbija na stvar, ki je vredna 1 K 100 dinarjev carine! Srbija je storila od svoje strani vse, kar je mogla, samo da se odkloni vsako nespornost, ali Avstro-Ogrska je domišljala, da sme stavljati Srbiji tudi žaljive in poniževalne zahteve. Teh Srbija seveda ni hotela akceptirati, ker rajše pretrpi materialno škodo, kakor da bi se dala poniževati od Avstro-Ogrske, v kateri živijo milijoni Jugoslovancev, ki zahtevajo od Srbije, da je kot center jugoslovanstva moralno močna in odvažna!

* * *

Štucin nervozno, „o, kako mi je pri srcu tako čudno.“

„Ali ste bolni?“

„Ne,“ jo je prekinil, „tako mi je vroče...“

„Ah, kaj pravite, saj je hladno zvečer.“

Marko Štucin ni vedel ziniti več besede.

„Nini, Nini,“ je začela Linica ali Dragica nenadoma klicati. „Pridi sem, kako me je groza. Gospod Marko Štucin je bolan. Vročico ima.“

„Ne, ne,“ se je branil, „le za vas gorim.“

„Čuješ, Nini, kako čudno govori? Ah, mene je strah. Pojdiva domov!“

In Linica ali Dragica je zbežala, kot bi jo nesel veter, in Nini za njo.

„Smešno, smešno,“ sta klicali in se smejali, „smešno, smešno,“ je odmevalo po parku.

Marko Štucin je obsedel na klopi in čutil je, kako mu polagoma postaja nos večji in večji, daljši in daljši. Nos mu je rasel in se raztezal v nedogled, čez park, čez polje, čez gore...

Zakaj Marku Štucinu se je zmešalo.

Din-Din.

Te dni se je navršilo trideset let od onega znamenitega dne, ko je mlada in takrat še majhna kneževina Srbija napovedala Turški vojno. Cela Evropa je simpatično pozdravila ta korak Srbije, a še neoslobojeni Srbi so nestrpno pričakovali prihoda srbske vojske v svoje kraje. V tej vojni je srbska vojska — prvič po glasoviti kosovski bitki — bila obhajana na klasičnih tleh Kosovskega polja!

Vojna je imela vspeha, ker se je Srbija teritorijalno povečala za pet okrožij, ali Kosovo je ostalo in je še danes v turških rokah. V vsakem Srbu živi goreča želja, da se maščuje za poraz na Kosovem polju in ona lepa pesem črnogorskega kneza — — — Onam onamo — da vidim Prizren — — —“ je vzeta iz duše srbskega naroda.

Pride čas, ko bo slavno Kosovo polje zopet srbsko! Že sedaj pokajo po njem puške srbskih vstašev — in to je samo znamenje „da Srbin još živi, da je junak“, a definitivni obračun s Turško pride pozneje!

Gotovo bo zanimalo čitatelje „Slov. Naroda“, ako povem, da se je v srbsko-turški vojni pred 30 leti bojevalo v srbskih vrstah tudi nekaj Slovencev, ki so kot prostovoljci stopili v srbsko vojsko. Od teh slovenskih bojevnikov za srbsko slobodo živi danes v Srbiji samo še že znani podpolkovnik g. Vukasović — Štibil, ki se je v tej vojni posebno odlikoval.

Proslave ni bilo prigodom te značajne tridesetletnice nobene, to pa zato ne, ker Srbi vedno mislijo na Kosovo in čakajo momenta, da tudi to oslobodijo — — —!

Državni zbor.

Dunaj, 6. julija. Začetkom današnje seje je predsednik naznanil, da so poslanci Fink, dr. Lemisch in dr. Oncial odložili svoje mandate v odseku za volilno reformo, ter predlagal, da se nadomestne volitve izvrše še v današnji seji.

Pred prehodom na dnevni red sta interpelirala posl. Gasteiger o namestitvi okr. glavarja v Liecnu, dr. Sylvester pa o nadzorstvu ameriških zavarovalnih družb na Avstrijskem.

Na to se je pričela razprava o obrtnem zakonu. Po poročilu referenta Böheima je zbornica brez sprememb sprejela več točk zakonske predloge. Posl. Einspinner je predlagal, naj bi se v zakon sprejela tudi tale določba: „Duhovski redovi in vzgojevalni zavodi ne smejo imeti vajencev.“ Posl. Hinterhuber je zahteval, naj se učna doba za vajence podaljša za eno leto.

Med splošno pozornostjo se je nato oglasil za besedo ministrski predsednik baron Beck. Baron Beck je odgovoril na interpelacije posl. Grossa in Kathreina v zadevi postopanja ogrske vlade pri sklepanju trgovinske pogodbe s Švicco ter naglašal, da je ogrska vlada v tej zadevi kršila recirocitetno razmerje. Ker hoče vlada imeti pri bo-

dožih nagodbenih pogajanih proste roke in ker hoče obenem varovati tudi interese te državne polovice, se je odločila, da umakne vse zakonske predloge, ki se tičejo gospodarske negotbe z ogrsko državno polovico. S tem je ustvarjena pariteta z Ogrsko, ker se te predloge tudi ogrski legislativi niso predložile.

Nato se je nadaljevala debata o obrtni noveli in so se dotične točke, kakor jih je predlagal odsek, sprejele.

Pri nadomestnih volitvah so bili izvoljeni: Zuleger v gospodarski odsek, baron Hormuzaki, Schrafl in Hinterhuber pa v odsek za volilno reformo.

Prihodnja seja bo v torek 10. t. m. opoldne.

Volilna reforma.

Dunaj, 6. julija. Odsek za volilno reformo je danes sprejel razdelitev volilnih okrajev v Galiciji v smislu kompromisa, ki so ga med sabo sklenili Poljaki in Malorusi.

Nato se je nadaljevala specialna debata o Kranjski, o kateri poročamo na drugem mestu.

Dunaj, 6. julija. Danes so imeli nemški člani odseka za volilno reformo sejo, pri kateri so se posvetovali o kočevskem mandatu. Večina članov se je izrekla za to, da se kreira kočevski mandat brez vsake kompenzacije.

Zastopniki centra in krščanskih socialcev so pa izjavili, da bodo glasovali za kočevski mandat samo v slučaju, ako se Slovincem da še eden nadaljni mandat, ker bi se sicer lahko onemogočila volilna reforma.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 6. julija. V delegaciji se je nadaljevala debata o okupacijskem kreditu. Del Tollinger je kritikoval postopanje bosanske vlade proti nadškofu Stadlerju, del Kink je zagovarjal železniško zvezo Bosne z Dalmacijo.

Dato je govoril državni finančni minister baron Burian, ki je polemizoval proti izvajanju del. Biankini in Klofača, očitajočima, da ne poznata dejanskih razmer. Za finančnim ministrom je govoril poročevalec Šusteršič, ki je zahteval svobodo vere in vesti za vse tri konfesije v Bosni ter kritikoval postopanje držav. vlade proti nadškofu Stadlerju. Na izvajanju Burianova je odgovarjal del. Biankini, ki je očital ministru, da je o prtljžbah delegatov razpravljaj zgolj šablonski.

Na to je delegacija sprejela okupacijski kredit in skupni proračun, na kar se je delegacija z običajnimi formalitetami zaključila.

Kvotni deputaciji.

Dunaj, 6. julija. Kvotni deputaciji ste imeli danes skupno sejo, ne da bi se bilo posrečilo doseči pozitivnega rezultata. Kvotni deputaciji bo-

Dalje v prilogi.

pred njo je že trepetal ubogi fant, žrtva nocojšnjega večera. Zavrtilo se mu je v glavi, in vse je zaplesalo okrog njega. Zdelo se mu je, da se pred njim odpira brezdnó, kolena so mu omahnila, in tak je stopil pred njo.

Stopil je pred njo, zavihтел beli slannik in se priklonil:

„Jaz sem Marko Štucin, pišem klavir in igram novele.“ To je izustil junak, prepričan, da je dovršil največje delo svojega življenja. A tam pred njim, o, kako hudomušno so se smejale šegave oči, kako so kipele in drhtele rdeče ustne, in kako je zažgolelo izza drobnih, bisernih zobčkov:

„Veseli me, čast mi je, a, vi pišete klavir in igrate novele?“

„Ne, ne,“ se je zaletel dobri Marko Štucin, „hotel sem reči, da igram klavir in pišem novele. Pardon, gospodična!“

A gospodični Linici ali Dragici ni bilo treba pardona in povabila je novega kavalirja:

„Prosim, sedite malo k meni, o, kako jaz ljubim umetnike.“ Potem je tiho nekaj zašepetala sestrici; ta se

je diskretno umaknila in že je ni bilo.

„A sedaj povejte kaj, gospod Marko Štucin!“

„Jaz? Ne vem, kaj bi vas zanimalo. Smešno.“

„Veste kaj, jako rada poslušam historije, zlasti tisto o jari kači, ali pa o steklem polžu. Prosim, pripovedujte!“

„Kaj?“ se je zavzel Marko Štucin, „o jari kači naj pripovedujem! Smešno!“

„Freilich, o jari kači ali pa o steklem polžu.“

„Smešno!“ In Marko Štucin je nabral ustne v šobo.

„Ali pa, no, kar hočete. Freilich!“

Junak nocojšnjega večera je bil konsterniran. Že davno se je naučil napamet dolg in lep ljubavni pomenek, a zdaj je bil kot mutec.

„Glejte, glejte, kaj vam leze po suknji, ali je to polh?“ je zakričala in vzela z njegovega rokava drobnega hroščka.

„Ne, to je pika-polonica.“

„Freilich, vi kaj veste, to je podlasica.“

„Gospodična,“ je hitel Marko

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

„Vi me hočete umoriti,“ je zakričal Bosio. „Pripravljen sem na boj, pogoje lahko določite katere hočete, ali boj mora biti pošten.“

„Zakaj trepetate tako pred menoj?“ je prijazno vprašal Kristof. „Kaj je na meni tako strašnega, da se ne upate v mojo bližino? Sem-li razdejal kak grad do zadnjega kamna, sem-li oskrnil kako plemsko devojkó vpricho njenega očeta? Sem-li pohabil kakega poštenega plemiča tako, da ga še lastni njegov sin ni spoznal. Ali sem se mar hvalil s takimi junaštví, da bi se mi prijazno nasmeñnila hči mogočnega velikaša? Siromašen plemič sem brez doma, ki se prostovoljno ponižuje, ki dovoli in prosi, da se ga onečasti. Začni torej, plemič Bosio, ti, Adam Kolovski, ploskaj mu, ti, Marija Saloma, poplašaj njegov pogum s svojim najljubeznivejšim nasmehom.“

In ker se ni nihče ganil, je Kristof Zlatopoljec stopil s svojega konja in vrgel orožje od sebe.

„Tu je moj meč pred tvojimi nogami, Bosio, tu je moje bodalo pred tvojimi nogami, Adam Kolovski, in tu je končno moja desna ostruga pred tvojimi nogami, Marija Saloma. Nobenega orožja nimam, na mojo čast, da nimam niti igle, in zdaj približaj se mi, Bosio, približaj se vendar.“

Mirno je stal Kristof pred svojimi sovražniki in se dižal na smeh, a nihče se mu ni približal.

„Primité in uklenite ga,“ je ukazal Adam Kolovski. „Gotovo ima kak strup pri sebi ali je pa v zvezi s hudičem.“

„Gorje tistemu, ki se dotakne viteza Zlatopoljca,“ je zaklical mladi Bertonja in pogljal svojega konja naprej ter ga kakor za varstvo postavil pred Kristofa. „Po volji in po ukazú Nikolaja Kolovškega sem jaz zapovednik v Mengšu. Pustil sem vas vse v miru, dokler ste se držali v mejah ukazov, ki sta jih izdala dogovorno pooblaščenec mejnega grofa kranjskega in pooblaščenec patrijarha oglejskega. Zahtevam pa, da spoštujete in točno izpolnujete te ukaze. Nihče nima te pravice, storiti kaj

Keglje, krogle

(stružene)

mlazarske potrebščine, popravila iz lesa ter popravila cigarnikov od preprostih do najfinejših iz jantarja, morske pene, kosti, roga itd., popraviljanje billardnih krogel, palic itd. itd.

izvršuje

2336—2

JOSIP OBLAK

umetni strugar v Ljubljani

Šelenburgovih ulicah št. 1.

Kdor hoče kupiti zavitek za 6 vinarjev,
naj zahteva izključno

„Ottoman“ cigaretni papir.

V 357—5

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

1606—20

Slavnemu občinstvu naznanjamo, da bomo

svojo zemljiško posest na Friškovcu

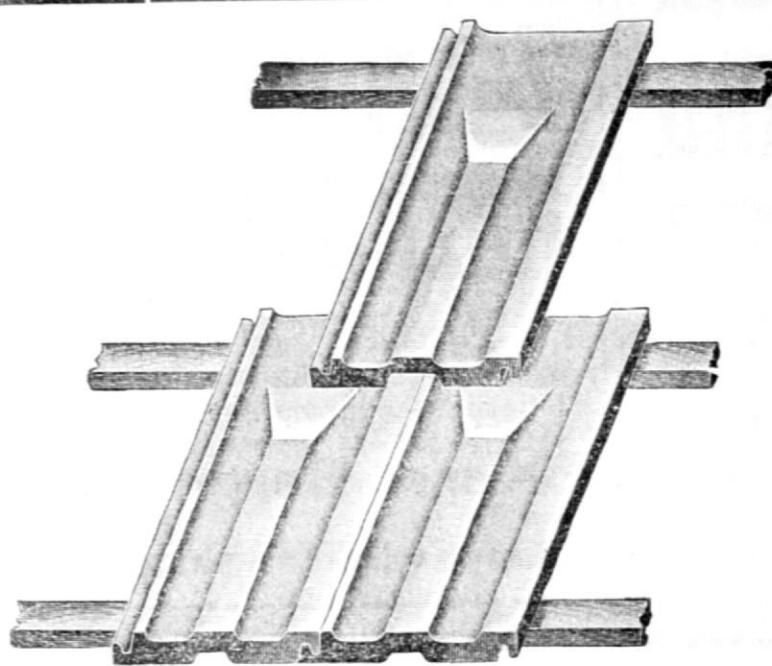
mej vojašnico pešpolka št. 27 in Martinovo cesto

Porazdelitev parcel se nahaja v naši pisarni Wolfove ulice št. 12 in je upogled mogoč vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—7. popoldne, ob nedeljah od od 9.—12. dopoldne.

2381 4

Pivovarna fuer.

parcelirali.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino

1703—18

zarezane strešne opeke,

„Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Sprejmejo se zastopniki

Takojšna in najzaneslivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica

„JELEN“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepi želodec in z njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

2448—1

Anton Jelenec v Idriji
imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.

**Kavarna in
restavracija**

Hotel Balkan Trst

**Nova zgradba, * 70 eleg.
gantnih sob, * lift, * elek.
trična razsvetljava, *
kopelji, * cene zmerne.**
2110-12 Počkaj in Köggl

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

RAZGLAS.

Na mestni višji realki v Idriji (s pravico javnosti) se bodo vpisovali učenci, ki hočejo vstopiti s šolskim letom 1906/7 v **I. realni razred** dne 14. julija dopoldne, odnosno dne 15. septembra.

Sprejemne izkušnje se vrše dne 14. julija popoldne, oziroma dne 16. septembra.

Priglasiti se je v spremstvu staršev ali njih namestnikov. Predložiti se mora rojstni (krstni) list in zadnje šolsko izpričevalo.

Vpisnine ali drugih denarnih prispevkov ni. — Tudi ne plačnjeje učenci nobene šolnine.

Ravnateljstvo mestne višje realke v Idriji.

Odda se takoj 2420-2
prodajalnica za mesarijo
ali kako drugo obrt, za avgust pa
pekarija z vso opravo in
stanovanje z 2 sobama
na Tržaški cesti št. 13 v Ljubljani.

Za parno opekarno na deželi
se išče

kurjača

ki je samec in obenem ključavničar.
Nastopi lahko v teku tega meseca. —
Plača po dogovoru.

Naslov se izve v upravn. „Slov.
Naroda“.

Restavracija „Narod. dom“
v Ljubljani.

Vsak dan sveže 2054 14

plzensko
in termalno pivo

združenih pivovarn Žalec in Laški trg.
Priznana dobra vina in okusna
domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.

Za mnogoštevilni obisk se priporoča
restavratel.

Käthe voda za prsi.

Največji kras žene so lepe prsi.

Senzacionalno sredstvo v dosego krasnih prsi, dosedaj neprekošeno po svojem presenetljivem učinkovanju. Käthe voda za prsi se rabi le zunaj, zaradi tega se porabi pri vsaki konstituciji. Käthe voda za prsi se izdeluje samo iz rastlin in je popolnoma neškodljiva. Cena steklenici 4 gld, steklenice za poskušnjo 2 gld. 50 kr. z navodilom o uporabi. Creme proti spuščanju, v sedanjosti najboljše čistilno sredstvo za polt, neškodljivo in brez živega srebra. Lončki à 1 gld. in 1 gld. 75 kr. Zraven spadajoče mila 50 kr., puder 1 gld. Razpošilja di skretno proti povzetju gospa Käthe Mänzel, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3, 1270-14 I. nadstropje, m.

P. n.

Usojam si slavnemu občinstvu
uljudno naznaniti, da sem svojo na

**Zgornjem
Rožniku**

obstoječo gostilno prodala g.
Karolu Bergmanu.

Proseč najuljudnejše, da častiti
gostje doslej meni izkazano za-
upanje izkažejo tudi mojemu na-
sledniku, se priporočam in bilje-
žim z odličnim spoštovanjem

Jerica Peršin.

P. n.

Oziraje se na predstoječo iz-
javo, usojam si slavnemu občin-
stvu najuljudnejše naznaniti, da
sem kupil staro in dobro znano
gostilno na

**Zgornjem
Rožniku.**

Priporočam se častitim go-
stom za mnogoštevilni obisk in
bilježim z odličnim spoštovanjem

Karel Bergman.

2399-3

Največja izbira
najboljših in najcenejših
dvokoles in
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jam-
stvo. * Vezenje poučujemo
brezplačno. * Lastna delav-
nica za poprave.

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

KOPALIŠČE DARUVAR

V dražestni dolini slavonskega sredogorja.

Postaja južne železnice.

Železni izvori in lužne kopeli.

Toplina izvora 34°-50° C.

Lečenje z mrzlo vodo. Fango lečenje. Neprisposodljiv
uspeh za vse ženske bolezni, potem za slabokrvnost, rev-
matizem, protin in živčne bolezni zlasti ischias.

Lepo urejena stanovališča, kopališčna glasba, čitalnica, knjižnica, lawn
tennis, kegljišče i. t. d. — Zanimivi izleti.

Otvorjeno vse leto.

Umerjene cene.

Umerjene cene.

Pred in po sezoni znatni popusti pri ceni.

Prospekte pošilja najpripravnije

1862-8

ravnateljstvo kopališča.

Klobuke slavnike
cilindre in čepice
v najnovjših faconah in v velikih izberah
— priporoča —
Ivan Soklič
Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov
Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Židovske ulice št. 7

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

52-27

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Ustanovljena
1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu.

Ustanovljena
1831.

Jamstveni zaklad 270 milijonov kron.

Pisarna glavnega zastopništva za Kranjsko, ki se je nahajala že nad 60 let v hiši V. Seunikovih dedi-
čev v Ljubljani, Gradišče šte. 4, se je preselila z današnjim dnem v lastno hišo na

Marijin trg

nasproti Frančiškanske cerkve, tik Prešernovega spomenika (preje last gosp. lekarnarja Mayrja) in je tu
nastanjena v prvem nadstropju. Vhod iz Sv. Petra ceste šte. 2 in Sv. Petra nasipa šte. 1.

GLAVNI ZASTOP ZA KRANJSKO

c. kr. priv. občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

2418-2